

ВЕСНЯНА КАРАНТИННА ДОПОМОГА В СУМІ 8 000 грн: ВІДПОВІДАЄМО НА ВАШІ ЗАПИТАННЯ

Із цієї статті ви дізнаєтеся:

- кому належить допомога у зв'язку із запровадженням карантинних обмежень;
- де можна почерпнути інформацію, щоб зрозуміти, чи є право на допомогу;
- як і куди подається заява на отримання допомоги;
- які документи і відомості будуть потрібні для отримання допомоги;
- які строки для подання заяви;
- чим загрожує незаконне отримання допомоги.

У січні 2021 року багато найманих працівників і фізособи-підприємці скористалися своїм правом на отримання карантинної допомоги від держави й отримали по 8 000 грн. Зараз розпочався новий виток карантинних обмежень, і багато територій потрапили до «червоної» зони. Тому був прийнятий новий закон, що передбачає виплату допомоги у зв'язку із запровадженням обмежувальних протиепідеміологічних заходів, які призвели до тимчасового припинення діяльності суб'єктів господарювання.

У статті ми розглянемо, хто ж може розраховувати на отримання допомоги цією весною, які правила її отримання, а також відповімо на найбільш актуальні запитання, які ви ставите нам на консультаційній лінії.

❓ 1. Чим передбачене отримання допомоги і в якому розмірі?

Основні нормативні документи, якими регламентовано отримання карантинної допомоги:

- Закон від 30.03.21 р. № 1358-IX (далі – Закон № 1358, набув чинності з 09.04.21 р.);
- постанова КМУ від 07.04.21 р. № 328 (далі – Постанова № 328);
- постанова КМУ від 09.12.20 р. № 1236, у редакції постанови КМУ від 07.04.21 р. № 329 (далі – Постанова № 1236).

Допомога надається разово:

- за рахунок коштів держбюджету – у сумі 8 000 грн;

- за рахунок коштів місцевого бюджету – у розмірі, визначеному рішенням органу місцевого самоврядування.

❓ 2. Хто має право розраховувати на отримання такої допомоги?

Допомогу мають право отримати дві категорії осіб:

- наймані працівники;
- фізособи-підприємці.

❓ 3. За яких умов ці особи можуть отримати допомогу?

Головна вимога для отримання допомоги – зазначені особи повинні працювати на території, де запроваджені обмежувальні заходи **«червоного» рівня** епідемічної небезпеки і робота (економічна діяльність) суб'єктів господарювання (далі – СГ) тимчасово зупинена внаслідок цих заходів (ст. 1 Закону № 1358; п. 1 Порядку, затвердженого Постановою № 328, далі – **Порядок № 328**).

Крім того, є вимога, що стосується **видів діяльності СГ**, які зазначені в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців і громадських формувань (далі – ЄДР). Ці вимоги такі (ст. 2 Закону № 1358, п. 2 Порядку № 328):

- для найманих працівників – вони повинні працювати у СГ, основний вид економічної діяльності якого заявлений першим у відомостях в ЄДР на останній день місяця, що передує місяцю, у якому подається заява на отримання допомоги, і включений до Переліку, затвердженого Постановою № 1236 (далі – **Перелік № 1236**);
- для підприємців – основний вид діяльності, який заявлений у відомостях в ЄДР, має бути включений до Переліку № 1236 станом на останній день місяця, що передує місяцю, у якому подається заява на отримання допомоги.

Є також цілий ряд обмежень як для підприємців, так і для найманих працівників, докладніше про ці обмеження ми поговоримо нижче (див. запитання 7, 8).

❓ 4. Чи можуть зараз розраховувати на отримання допомоги ті працівники або підприємці, які в січні 2021 року вже отримали по 8 000 грн?

Так, їм теж належить ця допомога (звичайно, за дотримання вищезгаданих вимог).

«Весняна» допомога, про яку йдеться в цій консультації, є разовою і надається на підставі Закону № 1358. А «зимова» допомога виплачувалася теж разова, але на підставі зовсім іншого закону (Закон від 04.12.20 р. № 1071-IX), заяви за нею подавалися до 31.12.20 р. Тому, як то кажуть, це дві різні допомоги, і одне одному не заважає...

Той факт, що ті, хто отримав «зимову» допомогу, мають право розраховувати й на отримання допомоги на підставі Закону № 1358, підтверджується й позицією Мінсоцполітики. Роз'яснення від міністра Марини Лазебної можна знайти на сайті Мінсоцполітики <https://www.msp.gov.ua/news/19872.html>.

❓ 5. Як дізнатися, чи потрапила територія, на якій працюють наймані працівники або підприємці, до «червоної» зони?

Тут потрібно орієнтуватися на рішення Держкомісії з надзвичайних ситуацій (далі – **Держкомісія**), а офіційну інформацію про такі рішення можна знайти на урядовому вебпорталі: [gov.ua](https://www.gov.ua) (п. 8 Порядку № 328).

Також усі протоколи рішень Держкомісії із цього питання можна знайти на її офіційному сайті за посиланням <https://www.dsns.gov.ua/ua/Rishennya-TEB-ta-NS.html>.

Важливий нюанс! Деякі області були віднесені до «червоної» зони в лютому або березні, а на цей час уже вийшли за рішенням Держкомісії із цієї зони. Ця обставина не позбавляє права підприємців або найманих працівників із цієї області звернутися зараз за наданням їм допомоги.

❓ 6. Як дізнатися, який вид діяльності є основним у роботодавця, щоб звіритися з Переліком № 1236 і зрозуміти, чи можна розраховувати на отримання допомоги?

Дані про види діяльності суб'єктів господарювання можна дізнатися за допомогою Кабінету електронних сервісів на сайті Мін'юсту, у розділі ЄДР «Безплатний запит на отримання відомостей» (<https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search>).

У пошукове вікно потрібно ввести дані про роботодавця:

- найменування або код ЄДРПОУ – для юрособи;
- П. І. Б. або реєстраційний номер облікової картки платника податків (ІПН) – для підприємця.

З отриманої інформації в розділі «Види діяльності» ви зможете побачити, який вид діяльності у вашого роботодавця є основним, а потім знайти його або не знайти в Переліку № 1236.

Наприклад, у відомостях з ЄДР зазначено, що основний вид діяльності підприємства «47.71 – Роздрібна торгівля одягом у спеціалізованих магазинах». Такий вид діяльності значиться в Переліку № 1236, тобто ця вимога виконується. Якщо виконуються й інші критерії – значить, можна розраховувати на отримання допомоги.

7. Які обмеження встановлені для отримання допомоги найманими працівниками?

Обмеження такі (ч. 2 ст. 2 Закону № 1358, пп. 1 п. 4 Порядку № 328):

1. Розмір зарплати. Середня зарплата працівника, який подає заяву на отримання допомоги, не повинна перевищувати 30 000 грн на місяць. Для обчислення середньої зарплати беруться всі три місяці останнього звітного кварталу, що передує місяцю, у якому подається заява. Наприклад, якщо заява подається в травні 2021 року, то для розрахунку беруться дані по зарплаті за січень, лютий і березень;

2. Вид трудового договору. Не може розраховувати на отримання допомоги сумісник. Проте цей працівник зможе отримати допомогу, якщо його «основний» роботодавець відповідає необхідним вимогам («червона» зона і «відповідний» вид діяльності);

3. Сплата ЄСВ. Не належить допомога працівникові, якщо його роботодавець не нарахував ЄСВ за всі місяці відповідного кварталу, а саме:

- IV квартал 2020 року – якщо регіон віднесено до «червоної» зони в лютому – травні 2021 року;
- I квартал 2021 року – якщо регіон віднесено до «червоної» зони в червні – серпні 2021 року;
- II квартал 2021 року – якщо регіон віднесено до «червоної» зони у вересні – листопаді 2021 року;
- III квартал 2021 року – якщо регіон віднесено до «червоної» зони в грудні 2021 року.

Як бачимо, «покарані» будуть працівники недбайливих роботодавців.

А перевірити дані про нарахування ЄСВ працівник може самостійно на Порталі електронних послуг Пенсійного фонду України (portal.pfu.gov.ua). Але для цього працівникові потрібно оформити електронний підпис.

Важлива умова! Крім усього вищесказаного на момент звернення по допомогу працівник має продовжувати працювати в СГ, який відповідає необхідним критеріям (тобто якщо працівник уже звільнився від «відповідного» роботодавця, то права отримати допомогу він позбувся).

8. Які вимоги й обмеження передбачені для отримання допомоги підприємцем?

Крім вимог, про які ми говорили в запитанні 3 («червона» зона й основний вид діяльності включено до Переліку № 1236), для отримання допомоги встановлено ще ряд умов (ч. 2 ст. 2 Закону № 1358, пп. 2 п. 4 Порядку № 328), а саме:

1. Період реєстрації підприємцем – не менше 3 місяців станом на останній день місяця, що передує місяцю, у якому подається заява на отримання допомоги. Наприклад, підприємець подає заяву на отримання допомоги в травні 2021 року. Отже, він має бути зареєстрований підприємцем не пізніше 31.01.21 р. (щоб на 30.04.21 р. його підприємницький «стаж» становив 3 місяці).

2. Підприємець не припинив діяльність. Не може претендувати на отримання допомоги підприємець, який зареєстрував припинення підприємницької діяльності (і дані про це є в ЄДР) станом на останній день місяця, який передує місяцю, в якому на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці запроваджені обмежувальні протиепідемічні заходи («червона» зона).

3. Підприємець не є найманим працівником. Якщо підприємець, який претендує на отримання допомоги, працює в іншого роботодавця за трудовим договором, то він не має права претендувати на отримання допомоги як підприємець. Водночас, на нашу думку, він може претендувати на отримання допомоги як найманий працівник (якщо, звичайно, його роботодавець відповідає необхідним критеріям). Адже стосовно найманих працівників подібне обмеження законодавчо не встановлене (тобто не заборонено отримувати допомогу тим найманим працівникам, які зареєстровані підприємцями).

4. Сплата ЄСВ. Допомога не надається підприємцям, які за останній звітний рік сплатили ЄСВ за себе менше ніж за 6 місяців. Проте ця вимога не поширюється на підприємців, звільнених від сплати ЄСВ за себе, якщо вони отримують пен-

сію за віком або є особами з інвалідністю, або досягли віку, встановленого ст. 26 Закону від 09.07.03 р. № 1058-IV «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування».

Важливий момент! Якщо підприємець є пенсіонером і не сплачує ЄСВ, то він теж має право на отримання допомоги.

9. Які строки подання заяви на отримання допомоги?

Строк для подання заяви на отримання допомоги становить **30 днів** з дня запровадження на території відповідної територіальної одиниці додаткових обмежувальних протиепідемічних заходів (ч. 1 ст. 3 Закону № 1358, п. 6 Порядку № 328). Тобто відлік цього строку потрібно вести з дати, коли територіальна одиниця потрапила до «червоної» зони. **Наприклад**, Полтавська область була віднесена до «червоної» зони з 15.04.21 р. (протокол Держкомісії від 13.04.21 р. № 20). Отже, для найманих працівників і підприємців, які працюють на території цієї області, строк подання заяв на отримання допомоги – не пізніше 14.05.21 р.

Проте із цього правила є **виняток**. Якщо територія потрапила до «червоної» зони **в лютому або березні 2021 року**, тоді точкою відліку 30-денного строку буде дата, що настала після закінчення 10 днів з дня набуття чинності Закону № 1358 (п. 6 Порядку № 328). Закон набув чинності 09.04.21 р. (був офіційно опублікований 08.04.21 р., а згідно з п. 1 розд. II Закону № 1358 закон набуває чинності з дня, що настає за датою його офіційного опублікування). Отже, 10-денний строк минає 18.04.21 р., а з 19.04.21 р. починаємо відлік 30 днів. Це означає, що для цього випадку заяву на отримання допомоги потрібно подати не пізніше 18.05.21 р. (включно). **Наприклад**, у Житомирській області «червоний» рівень епідемічної небезпеки розповсюдження COVID-19 встановлено з 03.03.21 р. (протокол Держкомісії від 01.03.21 р. № 8). Тому для заявників із цієї області строк подання заяви минає 18.05.21 р.

Важливий момент! Епідемічна ситуація в країні постійно міняється, а це означає, що та або інша область може потрапити до «червоної» зони. Тоді підприємці та наймані працівники із цієї області матимуть право претендувати на виплату їм із Держбюджету допомоги в розмірі 8 000 грн (а також у розмірі, встановленому органом місцевого самоврядування, за рахунок коштів місцевого бюджету за наявності відповідного рішення цього органу). Для цього вони повинні подати

заяву протягом 30 днів з моменту запровадження на цій території «червоних» обмежень. Тому, щоб не пропустити відведений строк, необхідно стежити за рішеннями, які виносяться Держкомісією із цього питання.

10. У якому порядку подається заява на отримання допомоги?

Заява подається самостійно найманими працівниками і підприємцями в електронному вигляді через портал «Дія»: <https://diia.gov.ua>.

Для подання заяви необхідно авторизуватися на цьому порталі за допомогою електронного підпису і зайти до розділу «Послуги»/«Громадянам»/«пенсії, пільги, допомога»/«Одноразова допомога ФОП і найманим працівникам».

Далі треба заповнити відповідні поля заяви. Крім особистих даних необхідно також навести контактний телефон і номер банківського рахунка заявника для виплати допомоги в стандарті IBAN. **Увага!** Слід зазначити дані саме свого рахунка (а не, наприклад, свого родича або друга), інакше в наданні допомоги вам буде відмовлено. Адже дані про заявника і реквізити його рахунка перевірятимуться. Докладніше про IBAN див. нижче в запитанні 12.

Зазначена в заяві інформація щодо відповідності умовам надання допомоги перевіряється під час формування і подання заяви в автоматичному режимі. Якщо буде виявлено невідповідність заявника необхідним критеріям, повідомлення про це відразу надійде заявникові (повідомлення формується автоматично за допомогою програмних засобів Порталу «Дія»). Тобто в цьому випадку заява у вас просто не буде прийнята.

Пам'ятайте про те, що ви несете відповідальність за достовірність даних, які зазначили в заяві. Якщо пізніше з'ясується, що ви помилилися або схитрували, отриману допомогу доведеться повернути!

11. У якому порядку відбувається повернення допомоги, якщо буде встановлена незаконність її отримання?

Порядок повернення незаконно отриманої допомоги викладено в п. 21–26 Порядку № 328.

Орган ПФУ вносить постанову про відшкодування суми допомоги (зразок такого рішення наведено в додатку З до Порядку № 328). Таке

рішення є виконавчим документом і в разі неповернення суми в добровільному порядку рішення буде передане до виконавчої служби для примусового стягнення.

Отримувач допомоги буде повідомлений про винесену постанову одночасно двома способами:

- шляхом розміщення рішення на електронній персональній сторінці користувача послуг на вебпорталі електронних послуг ПФУ;
- шляхом направлення отримувачеві допомоги sms-повідомлення.

А суму допомоги потрібно буде повернути протягом 10 робочих днів з моменту відправлення рішення ПФУ.

12. Що таке IBAN і як дізнатися реквізити свого рахунка в цьому форматі?

IBAN (International Bank Account Number) – це міжнародний номер банківського рахунка. Він складається з 29 символів, кожен з яких має своє значення, а саме:

- код країни (UA для України);
- контрольні цифри (2 літери);
- МФО банку (6 цифр);
- нулі, які доповнюють IBAN до 29 знаків (5 цифр);
- номер рахунка картки (14 цифр).

А дізнатися IBAN свого рахунка можна або через електронний кабінет свого банку, або ж скориставшись електронним сервісом на сайті Мінцифри <https://thedigital.gov.ua/iban> (посилання на цей сервіс є і на порталі «Дія»).

13. У якому порядку та в які строки виплачуватиметься допомога, якщо заяву подано відповідно до вимог законодавства?

Чіткого строку виплати допомоги в Порядку № 328 не зазначено, але слід розуміти, що на обробку інформації, зазначеної в заяві, і зарахування грошей на рахунок піде декілька днів. Інформація перевірятиметься органами ПФУ, проводитиметься інформаційний обмін між відповідними державними органами (ПФУ, Мінцифри, Мінсоцполітики).

Гроші на виплату допомоги направлятимуться Мінсоцполітики до ПФУ, а потім уже ПФУ пере-

рахуватиме кошти для виплати на банківські рахунки заявників, які були зазначені в заяві.

14. Чи правда, що крім допомоги в розмірі 8 000 грн із Держбюджету можна ще отримати допомогу з місцевого бюджету? І чи потрібно для цього подавати додатково заяву?

Так, це правда (вище ми згадували про таку можливість), надання такої допомоги прямо передбачене ст. 2 Закону № 1358. Проте для того щоб отримати допомогу за рахунок місцевого бюджету, потрібно, щоб відповідний орган місцевого самоврядування виніс постанову про виплату такої допомоги. Місцева влада сама й вирішує, у якому розмірі буде така виплата.

Додатково подавати заяву в цьому випадку не потрібно, достатньо того, що була подана заява на отримання допомоги за рахунок коштів Держбюджету. Пунктом 17 Порядку № 328 передбачено, що Мінцифри протягом 10 днів після завершення строку для подання заяви передає списки заявників до органів місцевого самоврядування, на території яких запроваджена «червона» зона. А потім місцева влада на свій розсуд виносить або не виносить рішення про надання цим особам допомоги за рахунок коштів місцевого бюджету.

15. Основний вид діяльності підприємства потрапив до Переліку № 1236, в області запроваджено «червону» зону. Проте підприємство не припинило своєї діяльності, деякі працівники отримують зарплату в тому самому розмірі, що й до «червоних» обмежень. Частину працівників переведено в режим неповного робочого часу. Чи мають право працівники такого підприємства отримати допомогу по 8 000 грн?

Це питання спірне. З одного боку, і Закон № 1358 (ст. 1), і Порядок № 328 (п. 1) передбачають, що допомога надається у зв'язку з втратою частини заробленої плати (доходу) застрахованими особами, робота (економічна діяльність) яких тимчасово зупинена у зв'язку із запровадженням обмежувальних протиепідемічних заходів. З іншого боку, серед критеріїв, виконання яких необхідне для отримання допомоги, ми не знаходимо вимоги щодо рівня скорочення зарплати або доходів підприємця.

Тому формально в цьому випадку можна скористатися правом на отримання допомоги. Тим біль-

ше що законом не встановлено порядку перевірки факту припинення діяльності роботодавцем або підприємцем для зазначених цілей.

Проте **зверніть увагу на фразу, яка є у формі заяви** на отримання допомоги:

- «На дату подання цієї заяви я за основним місцем роботи є найманим працівником суб'єкта господарювання, робота якого тимчасово зупинена внаслідок запровадження...»;

- «На дату подання цієї заяви я є фізичною особою – підприємцем, економічна діяльність якого тимчасово зупинена...».

А як ми вже говорили вище, заявник несе відповідальність за правдивість тих даних, які наводить у заяві. Тому якщо діяльність (робота) не припинялася, подання такої заяви може мати неприємні наслідки. Отриману суму допомоги доведеться повернути до бюджету.